

D · N

29/3 1953

Invasionsfaran och västhjälpen

Vårt flyg måste få hjälp väster ifrån om invasion skall kunna förhindras vid ett stort krig, den saken lär ingen bestrida. Flyget borde göras starkare än det nu är, men ingen tänkbar förstärkning är tillräcklig för att på något längre sikt ersätta denna hjälp. Insikten härom har redan påverkat det svenska luftförsvarets utformning. Koncentrationen på jaktflyg utgår från att den bombning av ryska baser som är ett viktigt led i förebyggandet av en invasion kan ske genom västmaktsflyg placerat utanför Sverige. Funnes inte denna möjlighet, denna sannolikhet, så vore vårt läge än mera bräckligt.

Men detta är inte nog. Runt om i de västallierade staterna förbereds samverkan och mottagande av hjälp i händelse av krig. Flygfälten byggs ut för att kunna motta hjälpen, övningar organiseras för att samarbetet skall bli effektivt, anordningarna standardiseras för att den gemensamma aktionen genast skall kunna börja. Man tror väl inte att dessa väldiga förberedelser skulle äga rum om inte de allierade ansåg dem nödvändiga för att möta faran. Amerikanskt flyg är sedan årtal stationerat i England, men detta närmande till de europeiska försvarslinjerna anses inte tillfyllest. I Norge, för att ta de närmast liggande exemplen, görs allt vad man kan för att hjälpen omedelbart skall kunna mottas och användas, i Danmark förläggas under fredstid amerikanska flygstyrkor för att genast vara till hands.

Detta är i och för sig bevis nog för att flyghjälp, lika litet som annan försvarshjälp, inte med fördel kan improviseras. I Sverige resoneras det ofta om just flyghjälp kunde komma till stånd utan nämnevärd tidsspillan. Det är ett ödesdigert misstag. Vi har inte ens de flygplatser som behövs för att undsättande flygstyrkor skall kunna landa i behövlig omfattning. Vi har ingenting av planläggning, förberedande samarbete eller gemensamma övningar, inte ens när det gäller våra skandinaviska grannar, inte ens då det gäller sådant som luftbevakning och utbyte av upplysningar. Vår hållning är sådan att västmak-

terna inte kan ta Sverige med i kalkylerna för det gemensamma försvaret. Under dessa förhållanden är snar hjälp av större värde vid ett krigsutbrott otänkbar. Det måste ta månader innan en dylik hjälp kan organiseras, och även i bästa fall blir den därigenom underlägsen en i fredstid och under ett längre skede förberedd hjälp.

Ja, också denna tankegång är för optimistisk. Enligt de idéer som vagt svävar kring den nu förda militärpolitiken skulle det svenska flyget avvärja invasionen till dess understöd kommer från väster. Men att på en gång värja de svenska kusterna och genomföra den krävande samordning och de utbyggnader som är erforderliga, det blir en nästan omöjlig uppgift. Under krig blir Sverige, och det svenska flyget, mindre än nu under fredstid i stånd att fullgöra den uppgiften. Och hur ställer det sig för våra hjälpare? För dem måste en aktion som avser att efter otillräckliga förberedelser stödja ett flyg som är på väg att förintas, under anlåtande av flygbaser som är svaga och sannolikt genom de ryska angreppen svårt skadade, te sig som en minst sagt föga lockande uppgift. Bristen på förberedelse av hjälpen kan helt enkelt befaras medföra att hjälpen uteblir.

Allt detta är uppenbart. Hur svarar isolationisterna, i den mån de klär sina föreställningar i ord? Det sägs att västmakterna kanske inte under några förhållanden kan hjälpa oss, deras flyg är för svagt. När detta påstås utgår man i alltför hög grad från det ögonblickliga läget i fråga om flygstyrkor i öst och väst; det beaktas inte nog att Amerika är redo för en kolossal utvidgning av flygproduktionen och därför är i stånd att från början i maximal omfattning utnyttja sitt flygvapen. Ännu viktigare är att det berörda argumentet lider av samma svaghet som alla de isolationistiska argument i vilka Västerms bristande styrka spelar huvudrollen. Kan Västerm inte hjälpa oss är vi förlorade; vår chans, vår enda chans är att Västerm kan och vill hjälpa, och den chansen får vi därför inte släppa — ens om den vore

ojämförligt mindre än den nu är.

Det sägs också att vi genom att organisera hjälpen ökar risken för att indras i kriget. Synpunkten blir utan betydelse, då alla anser att risken att indras i kriget närmar sig hundra procent, hur vi än betar oss. Och risken att Sverige skall bli ett huvudmål för det ryska angreppet och därmed bli förhärjat måste rimligen minskas om försvaret av Sverige blir tillräckligt starkt för att avskräc-

ka. Vi rustar ju så gott vi kan, inte för att vi har någon tanke på att angripa, utan därför att vi skall kunna avvärja ett angrepp och just därför kanske förekomma ett angrepp. Med ett starkare försvar, starkare genom förberedelser att få hjälp, måste det vi vill vinna genom att rusta bli mera möjligt att uppnå.

Ett minimum av nödvändiga förberedelser är iordningställande av flygfält för att kunna motta understöd från väster. Från detta minimum till det

mest önskvärda, anslutning till Atlantpakten, går en rad möjligheter: överläggningar med de andra skandinaviska länderna, samordning av luftbevakningen, planläggning i detalj av vid krig behövligt samarbete. Allt detta, som underlätes, som inte ens diskuteras, som berörs i förbigående med en hemlighetsfullhet som döljer blott tomheten, är ett arbete som skulle kunna hindra en invasion av Sverige och genom att stärka vår ställning öka vår utsikt att bevara freden.